

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPI-ÚCCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 52 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJ: Brassóban egy óra 52 lej
negyedévre 140, félévre 270, egy évre 500 és 10 lej kézbesítési
díj. - Vidékre postai küldéssel 60, 170, 320 és 600 lej
Külföldre negyedévre 250, félévre 500, egész évre 800 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITÉ RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Messzeható

nyilatkozatot ett Laibachban a jugoszláv
külügyminiszter. Azt mondta, hogy bár
nem helyesli a magyaroknak külön
pártba való tmörülését, mindaddig mégis
érthetőnek és indokoltak tartja, vala-
meddig érdekeik veszedelemben vannak.
És mondta még, amivel nyilatkozata való-
ban hatásos és nagyjelentőségűvé vált,
hogy a németi kisebbségek jogait a bé-
keszerződés megszabott keretein túl kell
biztosítani.

A jugoszláv külügyminiszter ezzel ha-
dat ízen az utódállamok eddigi elfogult,
egyoldalú és előítéletes kisebbségi poli-
tikájának. Hismeri, hogy a mostani
rendszer a új államokba átcsatolt nép-
milliók faj és kulturális érdekei ellen
tör, s hogy ehhez a folyton fenyegető és
üldöző magatartáshoz nincs joga. Új kor-
szakot kíván tehát teremteni, a törvé-
nyesség és méltányosság korszakát, igaz-
ság és elégtétel szolgáltatását a nemzeti
kisebbségeknek, melyek ma külön szer-
vezkedés útján kénytelenek faji mivoltuk-
ért és nemzeti kulturájukért küzdeni.

A helyzet és hivatás magaslatára emel
kedik azonban Marinkovics miniszter, mi-
kor a kisebbségi kérdést nem afféle kény-
szerkötettségnek minősíti, melyet a
hatalmak szövetsége hivatalosan szabott
meg, hanem olyan problémának, melyet
az érdekelt államnak a saját jóvalta, jö-
vendő biztonsága és az általános em-
beri és civilizatorikus követelések javára
kell kedvezően megoldania.

Romániára nézve a békeszerződésen
tulmenő emez erkölcsi kötelezettség még
fokozottabban súlyosodik, mert a román-
ság évszázados küzdelme a szabadság és
egyenlőség teljességeért, önmagában is a
legnagyobb méltányosságra és a legszi-
gorúbb következetességre kötelez.

Duca külügyminiszter Laibachban
kelletlenül vehetett tudomást jugoszláv
kartársa magasszemlé, igazságérzettől,
jogtisztelétől és jövőtféltő belátástól át-
hatott nyilatkozatáról, hiszen az ő kormá-
nyának kisebbségi politikája ezzel hom-
lokegyenest ellenkező; nemcsak a béke-
szerződés által megállapított jogokat nem
respektálja, hanem azok cinikus semmi-
bevetésével egyre-másra hallatlan inzul-
tusokat követ el a nemzeti kisebbségek
leghemibb jogai ellen is.

A békeszerződésen tulmenő báná-
smód! Micsoda nagy szó, s milyen széles
perspektíva, mennyi biztató reménység,
s micsoda felséges békegondolat!

De most már a jugoszláv külügymi-
niszter nem állhat meg a szin pompás
nyilatkozatnál. Kormányának meg kell
keresnie az erős és prófétai jelszó meg-
valósítását. Ki kell tárnia az élő alkot-
mány kapuit, melyeken túl az egyéni, a
nyelvi, a kulturális, a gazdasági, a poli-
tikai szabadságok virulnak, hadd léphes-
senek be oda hittel, bizalommal a más-
nyelvű, másfajú polgárok is. A bátor és
magasztos példa hatni fog; ha önként
nem, az események ellenállhatatlan ha-
talma alatt.

A laibachi szöveget örömmel tekint-
jük egy új korszak ébresztő kürtszavá-
nak.

Megkapta a kétharmad többséget a német kormány

Marx októberben kénytelen lemondani? — Amerika nem engedi el
a francia adósságokat

BERLIN. (Saját tudósítónktól.) Teg-
nap végre eldőlt a londoni határozatok
sorsa a német birodalmi gyűlésen és az
eredmény, — bár a kormánynak sikerült
várakozás ellenére a kétharmad többséget
megszerezni — mégis csak félig hozta
meg a sikert Marxék számára. A német
kormány, ugyanis, hogy a pillanatnyi si-
kerrel a külföld előtt igazolhassa erejét,
kénytelen volt a német nacionalistákkal
szemben deferálni s olyan paktumot köt-
ni, amely mihamar illuzóriussá teheti a
londoni konferencia minden eredményét.
A Marx-kormány, legerősebb ellenfele a
német nemzeti párt, ennek a pártnak a
magatartásától függött a londoni határo-
zatokkal kapcsolatos törvényjavaslatok
sorsa. A német kormány, előtt, ha javas-
latai megbuknak, egyetlen út állt nyitva:
a birodalmi gyűlés felosztatásának és új
választások elrendelésének útja. Ennek
pedig még akkor is beláthatatlan követ-
kezményei lettek volna, ha a Marx-kor-
mány maga vezeti a választásokat. S hogy
pillanatnyilag mentse a helyzetet, kény-
telen volt lepaktálni: a nemzetiek szállit-
ják a javaslatok megszavazásához szüksé-
ges kétharmad többséget, ezzel szemben
a kormány, kötelezi magát arra, hogy ok-
tóberben elhagyja helyét.

Októberben tehát Németországra su-
lyos napok várnak. A Marx kormány, vé-
gigtárgyalta a londoni konferenciát, sike-
rült megalkotnia most már azokat a tör-
vényeket, amelyek e konferencia határo-
zatait jogerőssé teszik. A törvények végre
hajtását azonban már nem a Marx-kor-
mány végzi. És ebben rejlik a veszedelem.
A német nacionalista öntudat nem engedi
érvényesülni azokat az elveket, amelyek
pillanatnyilag enyhítenék a francia-német
viszony, feszültségét.

A német nacionalisták magatartását
meg lehet érteni. Azután a két-három hét
után, amely a londoni konferencia be-
fejezése óta eltelt, most már higgadtan
megállapíthatjuk, hogy a németeknek a
londoni konferenciára »egyenrangú fél-
ként történt meghívása és kezelése csak
külső formalitás volt. A lényeg maradt a
rég: Németország elé kész határozatokat
terjesztettek, meghallgatták a német dele-
gátusok előterjesztéseit s végül is a fran-
cia álláspontnak megfelelő jegyzőkönyvet
íratnak alá velük. Nem számít az, hogy e
jegyzőkönyv a Dawes-tervezet egyenes fo-
lyománya, mert a szakértői javaslatokat
ántánt szempontból értelmezték. Ezért ért
hető a német nacionalisták álláspontja,
s ezért kell őszre súlyos bel- és külpoli-
tikai eseményeket várni Németországban.

A szavazás

A szavazás előtt Schmidt, aki nem tag
ja a nacionalista pártnak, mondotta a kö-
vetkezőket:

— Elvárjuk, hogy a birodalmi vas-
utak helyzetét szabályozó törvények al-
kalmazásában a vasutakról folytatandó to

vábbi tárgyalásoknál a német érdekeket
hathatósan megvédik.

Reichert nacionalista ugyanily érte-
lemben nyilatkozott, s ezután következett
a szavazás.

Az ipari megterhelési törvényt 260
szavazattal 176 ellen, a birodalmi vasut-
ról szóló javaslatot 314 szóval 127 ellen
(a kétharmad szótöbbség tehát megvan), a
birodalmi bankról szóló törvényt 259 sza-
vazattal 172 ellenében fogadták el.

A szavazás után a kommunisták szót
emeltek a törvények kihirdetése ellen; a
gyűlés azonban a javaslatot elvetette, mi-
vel ehhez a határozathoz is kétharmad
szótöbbségre volna szükség.

Németország nem bűnös a háború felidőzésében

A javaslatok megszavazása után Marx
kancellár köszönetet mondott a birodalmi
gyűlésnek, s hangos szóval jelentette ki
a következőket:

— A versaillesi szerződésben a tulerő
nyomása alatt kénytelenek voltunk elis-
merni bűnösségünket a háború felidőzése
körüli. A kormány most kijelenti, hogy
ezt a megállapítást nem ismeri el és a
nép azt követeli, hogy e vád alól felmen-
tést nyerjen. Amíg a népközség egy tag-
ját az emberiség elleni bűntett gonoszte-
vőjeként bélyegzik meg, addig a népek kö-
zött igazi megértés és kibékülés nem áll-
hat helyre. A birodalmi kormány intéz-
kedni fog, hogy ez a nyilatkozat az idegen
kormányok tudomására jusson.

Az amerikai bankárok és a Ruhrmegszállás

PÁRIS. Valószínű, hogyha Francia-
ország a Ruhrkérdést illetőleg teljesíti
az amerikai bankárok kívánságait, akkor
az Unió igyekszik a francia adósságokat
hosszujáratu megegyezéssel rendezni. Az
Unió kormányának álláspontja az, hogy
az adósságokat elengedni nem lehet.

Amerika aláírja a londoni egyezményt

BERLIN. (Wolff.) Stahmer londoni
nagykövet utasítást kapott Washington-
ból, hogy a londoni megállapodásokat
írja alá.

Mussolini átalakítja kormányát?

RÓMA. Az olasz parlament október
végén ül össze. Ugy hírlik, hogy Mussoli-
ninak addigra sikerül a jobboldali liberá-
lisokhoz és katolikus centrumhoz a köze-
ledést megtalálni, s a kormányt ezeknek
bevonásával átalakítani.

A lej Zürichben
nyitáskor 2.60

Marinkovics: A kisebbségeknek a békeszerződésen tulmenő jogokat kell adni

A jugoszláv külügyminiszter nyilatkozata — Az új szerb kormány kisebbségi politikája feleslegessé teszi a magyarok külön csoportosulását

LAIBACH. ((Saját tudósítónktól.)) Marinkovics jugoszláv külügyminiszter a Magyarország kiküldött munkatársa előtt a jugoszláviai magyarság helyzetéről és a kormány kisebbségi politikájáról felelté érdekes nyilatkozatot tett. Marinkovics a következőket mondotta:

— Magyarország és Jugoszlávia között a viszony mindenesetre jobb, mint még néhány hónappal ezelőtt. Amikor hivatalba léptem, ez a jóviszony már fennállott s mi törekedni fogunk, hogy ezt közmegegyezésre továbbra is fenntartsuk. A megkezdett tárgyalásokat sikerült jó utra terelnünk. Elődömet, Nincsicset, Magyarországot érdeklő kijelentéseiről hevesen támadták, de ma már — hiszem — ő is másképpen beszélne.

— Véleményem az: mindenképpen üdvös lesz, ha a népszövetség átveszi a katonai ellenőrzést.

Arra a kérdésre, mi a véleménye Magyarországnak a kisántánthoz való csatlakozásáról, kijelentette, hogy erről sokkal általánosabb tervezet kapcsán lehetne beszélni, amely egyéb kérdéseket is magában foglal.

— Szovjetország elismerésének kérdésében fennáll nézeteltérés egyrészt Jugoszlávia és Csehszlovákia, másrészt pedig Jugoszlávia és Románia között, de ez nem csodálható, hiszen épen az orosz

kérdésben tartottunk fenn szabadkezet magunknak. Kormányunk nyilatkozatunk szerint szeretnők a szovjettel az összeköttetést felvenni, előbb azonban a nemzetközi közjog tekintetében kell vele rendbejőnni.

A magyarok ellenzékeskedtek

Majd belpolitikai kérdésekre tért át: — Pasicsék — mondotta — azért fordultak a magyarok ellen, mert ellenzékeskedtek. A következmény: a párt feloszlátása volt.

— Mi nem szándékozunk semmilyen pártszervezkedést sem megakadályozni, ha politikai alapon áll. Megmondom őszintén: nem szeretem, hogy van magyar párt, vagy más hasonló párt, sokkal szívesebben látnám, ha aktuális napi kérdések alapján csoportosulnának a pártok, de megértem, hogy addig nincsenek bizalommal, amíg legszentebb érdekeiket veszélyeztetve látják. Kormányunk arra törekszik, hogy a magyarok külön csoportosulását feleslegessé és szükségtelenné tegye, mert véleményem az, hogy a kisebbségi jogokat a békeszerződések határozatain is tulmenőleg kell megadni.

— A jugoszláv kormány — fejezte be nyilatkozatát Marinkovics — garantálja, hogy a kisebbségek jogaira a legnagyobb gondot fogja fordítani.

Attila hun fejedeleme sirja nyomában

Szentes határában ezernél több hun sirt tártak fel — Csallány Gábor szentesi muzeumigazgató nyilatkozata az ásátásokról és az Attila-sírhely problémájáról

Ma szenzációja lett az egész tudományos világnak az a véletlenül a kultuszminiszteriumban kézbeakadt könyv, amelyet Szentesen adtak ki az 1900 év elején, szerzője Csallány Gábor archaeologus, a dúsgazdag szentesi muzeum igazgatója és címe a könyvnek: „Attila székhelye és sirja Szentes határában, Dónáton.” A kultuszminiszterium azonnal hivatalos megbízottat küldött ki, aki napokig tartó alapos tanulmány után kötetnyi jelentésben számolt be a muzeumba gyűjtött halhatlan értékű hun kincsekről, amiket Csallány Gábor a saját költségén és részben a város támogatásával végzett ásátásokkal tárt fel több mint ezer hun sírból a város határában.

Attila sirja tehát újra lázasan érdekli nagy kérdéssé nőtt. A leleteket lefotografálták a Nemzeti Muzeum hivatalos közegei és felszólították Csallányt, hogy 24 év előtt kiadott és észre sem vett könyvét írja meg újra az azóta feltárt óriási jelentőségű leletek hozzáadásával, amit most egy nagy fővárosi kiadvállalat illusztrálva magyar és egy híres német kiadvállalat német nyelven rendez sajtó alá. Egyben felszólították a miniszterium részéről, hogy most már állami segéllyel folytassa halálévtalanul ásátásait Attila sirja felkutatására. Az országos cserkészszövetség pedig vakációzó diákokat küldött az azóta már folyó ásátásokhoz a szentesi határra.

A nagy eseményről, az eddigi ásátásokról és a további kilátásokról egyébként a tudós archaeologus, Csallány Gábor a következőket mondotta kiküldött munkatársunknak:

— Attila sirjára vonatkozó adatokat a következőkben látom bizonyítottak: egykori utleírás, az ásátásaimból rendelkezésemre álló nagy tömeg archaeologiai, topografiai és stratégiai adatok, a nemzetközi magyarországi székhely — melyet én a Szentes határában levő Dónáton jelöltem meg mint amelyre a fennmaradt feljegyzések, utleírások, leletek legjobban mutatnak — és végül, miután Attila 543-ban magyarországi székhelyén, tehát Dónát környékén meg is halt, sirja is itt keresendő.

— Jól meghánytam velem azt a kérdést, vajjon lehet-e a feljegyzések alapján

ennyire biztosat állítani, amikor az ezzel foglalkozó történészek ugyanazokból az adatokból kiindulva, úgy a székhelyet, mint a sírhelyet más-más helyre teszik? Megállapítottam, hogy az eltérések oka részben az aránylag kevés adatban, főleg azonban ezek szövegének felületes mérlegelésében, végül sokszor a jóakaratu lokálpatriotizmusban található.

— Az, hogy Gyulához közel van Csaba, amely Attila hősebbik fiának volt neve, még nem elegendő annak bizonyítására, hogy a székhely Gyulán lett volna. Eppen így nem lehet bizonyíték az Etke-laka sem, melyet az Attila Etele nevéből merítettek, de nem lehet a legutóbb a Hortobágyon tervezett kutatással kapcsolatban említett Zám-puszta sem a sir helye, csak azért, mert a zám szó óaethópai arab nyelvű herceget, vezért, fejedelmet jelent.

— Legjobban irányítja a kutatásokat II. Teodosius bizánci császár meghitt tollnokának, a Priscus nevű sophistának és retorikának utleírása, aki követési ügyben járt Attilánál, amikor a hun fejedeleme újabb súlyos adóterheket rótt ki a legyőzött országra és az átszökött hunok kiadatását követelte. Az utleírás hiteles fordításban a Duna alsó felén Margumnál (ma Szendrő) történt átkelés leírásától kezdve szövegint a következő:

„... Miután az Istronon (Dunán) átkeltünk, a barbárokkal mintegy 70 stadiont (13 kilométer) tettünk, egy térségen megállapodunk parancsolták, hogy Edekon emberei Attilának (Attilának) jövetelünk felől jelentést tegyessenek. Másnap az uton kalauzoltak bennünket. Elérvén azon nap 9 óra tájban (a görögök ugyanis napfelkeltétől nyugtáig megszakítás nélkül számították az órákat, tehát a 9 óra a mai számításunk szerinti délután 3—4 óra közti időnek felel meg) Attilás sátorait, melyek számosan valának. Amint egy halmon állni akartunk volna ütni, a barbárok letiltottak bennünket, mint-hogy Attilás sátra is sikor van. Odaköltöztünk tehát, hova a csytháknak tetszett.”

— Ezek után Priscus részletesen elbeszéli, hogy a megérkezésük utáni napon mint találkoztak Attilával. Ekkor tudta meg Attila

Edekontól az ellene tervezett merényletet, amellyel őt Bizáncban bízták meg 50 font arany gazdag jutalom ellenében, amit azonban a követtség elől eltitkolt; a további utleírás ismét tartalmaz olyan adatokat, amelyekből egyes pontok helyzetét meg lehet határozni.

Priscus retorikának bennünket érdeklő adatai alapján, a székhelyet ismeretű főbb pontok a következők: 1. a székhely északra fekszik a Dunától, érve atól a résztől, ahol a Duna már a Szávát is magába fogadta; 2. a követek azt a Dunától 11 nap, illetve a déli táborhelytől 7 nap alatt érték el; 3. a székhely olyan vidéken felelt, ahol sem fa, sem kő nem termett. E pontokhoz hozzáadandók a más, már említett egykorú írók által említett adatok, valamint az itteni helyi adatok, amiket az azonos geografiai fekvés és ásátásaim eredménye nyújtanak.

— Nem céloz most mábirálat alá venni az egyes eltérő adatok trthatalanságát, csak leszögezni kívánom, hogy a Priscus és Jornandes-féle adatokhoz rapszkodva, azok utleírását pontosan követve szentes határában, Dónáton kellett Attila székhelyének lenni és az azt határoló Körögy és Mágocs erék közelében kell Attila sirját is keresni. Ez állításomban támogatnak az adott leírások mellett történelmi omentumok, ásátásaim, melyek során a feltárt írók tartalma — idegen tudósok állítása sprint is — a hun emlékek legkiválóbb reprezentáló darabjai. A lapistói, felsőcsordai, zalotai és a városi homokbányai sírművekből kerültek ki imponáló tömegben a legelőkelőbb egyéneket feltételező díszes kivitelben és ornamentikával a leletek, melyek az ősi haza (Kína, Perzsia, Déloroszország) típusaival analogok. Továbbá a dónáti nag oromsánc, mely néhol 10 méter magas és folyókkal van határolva, természetadta stratégiai védelmet nyújtott Attila táborának és székhelyének.

— Döntő bizonyítékokat halmoztam össze az elmúlt 25, kutatásban eltöltött esztendő alatt, a legdöntőbb azonban természetesen a sir megtalálása lesz. Feltétlenül hiszem, hogy Attila sirjának nyomában járok és az új sírfeltárások még több olyan bizonyítékot fognak szolgáltatni, amikkel aztán lérem a nagy hun király hármaskoporsóját.

Radnay Oszkár.

Rövid hírek mindenfelől

TOKIO. (Havas). Az egész országban rendkívüli esőzések voltak. Több helyen földcsuszamlás történt, aminek következtében hétézeröt száz lakóház víz alá került és összeomlott. Sok ember életét veszítette a romok között.

NEWYORK. La Foletta szenátor hivatalosan jelölték az elnökségre. A munkásvezérek nagy része csatlakozott hozzá.

BRUSSZEL. A belga delegáció szeptember tizenharmadikán Berlinbe utazik, hogy tárgyaljon Németország és Belgium között a modus vivendiéről.

Befejeződött az interparlamentáris konferencia

GENF. (Saját tudósítónktól). Az interparlamentáris konferencia tegnap befejeződött. A záróülésen a leszerelés korlátozásáról és az államok biztonságáról három határozati javaslatot fogadtak el.

Mit tárgyal a népszövetség tanácsa?

GENF. (Saját tudósítónk távirata.) A népszövetség tanácsának legközelebbi ülészakának programján a többek között Magyarország, Ausztria és Bulgária katonai ellenőrzésének a népszövetséghez való átutalásának, továbbá a magyar szanálási mű első eredményeinek kérdése szerepel.

Vadász Lipót dr. meghalt

BUDAPEST. (Saját tudósítónktól.) Vadász Lipót dr. nyugalmazott igazságügyi államtitkár a nyírbátori, majd a máramarosszigeti kerületek volt országgyűlési képviselője ma reggel hatvanhárom éves korában hosszas betegség után meghalt.

Vadász Lipót dr. elmulásával a régi Magyarország egyik rendkívül tehetséges, puritán, meggyőződéses politikusát veszítette el. Vadász Lipót volt Magyarország második zsidó vallású államtitkára; gróf Tisza István akkori miniszterelnök felkérésére és biztatására vállalt a munkapárt uralomra jutásakor mandátumot a kisvárdai ügyvéd, akinek képességeit eddig csak szűkebb patriája, Szabolcsvármegye ismerte és tisztelte. A képviselőházban csak egy év múlva szólalt fel és első beszéde után pártjában vezetés szerepéhez jutott. Majd Tisza István Balogh Jenő igazságügyminiszter mellé, az igazságügyi minisztérium politikai államtitkárává nevezte ki. Ő volt az, aki 1912-ben az új házszabályokat készítette és vitte a parlament elé. A szerény, finomlelkű, példaadóan tisztakező politikust pártkülönbség nélkül szerették és jogi és szónoki kvalitásait nagyra tartotta az egész Ház.

Tiszának egyik legbensőbb barátja volt Vadász Lipót, aki politikai és emberi ideáljának halála óta is hűséggel szolgálta vezérének emlékét és szellemi hagyatékát. Utoljára az általános nemzetgyűlési választások idején szólalt föl a Heinrich pártban, de beszéde közben rosszul lett és haza kellett szállítani. Néhány héttel ezelőtt régi szervi baja tüdőgyulladással komplikálódott úgy, hogy beszállították a János szanatóriumba, ahol kínos és hosszú szenvedések után lelkét ma reggel visszaadta teremőjének.

Pusztul Erdély kisipara

Kolozsvárt is tömegesen adják vissza az iparigazolványokat

(Saját tudósítónktól.) A kormány, hibás pénzügyi politikájának hatása nemcsak a kereskedelemben érezhető, mert hiszen napról-napra csuknak be régi biztos cégek és kérnek kényszerengedélyt eljárás maguk ellen, hanem az ipar terén is. Iparosok, akik ezelőtt fejlődő műhelyekkel dolgoztak, ma nem képesek annyit termelni, hogy üzemköltségeik megtérüljenek. Egyelőre olyan a helyzet, hogy ipari fellendülésről nem is lehet szó. Kolozsvári munkatársunk érdeklődött az iparhatóságnál, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy az iparigazolványért folyamodóknak a száma hónapról-hónapra kevesebb. Ellenben jelentékenyen nő azoknak a száma, akik iparigazolványukat a nyomozó gazdasági vizsgálókra való hivatkozással visszaadják.

Junius hónapban 51 iparigazolványt adtak ki, ezzel szemben huszonhatan visszaadták az iparukat. Julius hónapban már csak 49 iparigazolványt kértek, ezekből azonban tízenöt kérelmező át sem vette az engedélyt, harmincnégyen pedig visszahozták igazolványukat. A kiadandó igazolványok száma az ősz folyamán csökkenni fog, s emelkednek a visszaadottak, mert nagy azoknak a száma, akik zöltség árusításra kérték igazolványt, az őszi és téli hónapokban azonban ilyen speciális ipart nem igen üznek.

Ha ez így halad, valószínűleg csődbe kerül Románia ipara, mert értesüléseink szerint nemcsak Kolozsvárt, de az egész országban ilyen siralmas a helyzet. Ma már ott tartunk, hogy nem elég a gazdasági viszonyoknak jobbra fordulása, hanem csak gyökeres kormányintézkedések menthetik meg az ország szép fejlődésnek indult iparát. Bünt követ el a liberális kormány, ha nem nyúl az ipar hóna alá és nem segíti ahhoz, hogy ne csak termelni tudjon, hanem megfelelő piacot is találjon termékei számára.

A magyar pénzügyminiszter Magyarország szanálásáról

Beszámoló az eddigi eredményekről — Minden programmszerűen halad

Korányi Frigyes báró magyar pénzügyminiszter Genfben való utazása előtt fogadta a Brassói Lapok munkatársát és Magyarország szanálásáról a következőképpen nyilatkozott:

— A Nemzetek Szövetségének ez évi közgyűlésén Magyarország ujjaépítése egyike lesz azoknak a fontos témáknak, amelyek ez alkalommal az érdeklődés középpontjában lesznek. Ennek az előkelő testületnek, amelynek erkölcsi tekintélye különösen az európai rekonstrukció érdekében állandóan kifejtett munkásságával szilárd alapokon nyugszik, minden oka meg van rá, hogy Magyarország ujjaépítésével, illetve elsősorban pénzügyi szanálása érdekében kifejtett munkásságával meg legyen elégedve. A Nemzetek Szövetségének presztízst a magyar ujjaépítési kölcsön sikeres elhelyezése, amit Európa legkiválóbb pénzügyi szakértőinek támogatásával és a legnagyobb európai és tengerentúli pénzpiacok segítségével ért el. kétségtelenül nagy mértékben emelte. Az osztrák és a magyar rekonstrukció munkája jelzi azt az utat, amelyen egész Európa gazdasági, sőt merem mondani, politikai rönkszanszának haladnia kell.

Mik voltak az előfeltételek?

— A szanálás előfeltétele volt a jóvátételi kérdésnek a kölcsön tartamára való lehető előnyös rendezése, valamint az államháztartás szilárd kereteinek megállapítása. A művelet végrehajtása pedig a külföldi kölcsön megszerzéséből, a magyar jegybank felállításából és megszilárdításából, egyidejűleg pedig az állami szervezet költségeinek a megállapított keretekhez való megszüntetéséből állott.

Nagy munka a pénzügyminisztériumban

— Ezek a teendők a pénzügyminisztériumot s diplomatainkat rengeteg teendővel és a nehéz problémáinak százaival halmozták el. A jóvátételi kérdés rendezésének pénzügyi feltételei közül csak néhányat említek fel. Ismeretes, hogy az egyik feltétel az volt, hogy Magyarország a volt ellenséges államokkal egyezzen meg a Károlyi-kormány által tett ígérek bevétele, a restitúciók, a háboru előtti állami és magánadósságok és más különféle, a békeszerződésen alapuló követelések tekintetében. Ezeket a kérdéseket Angolországgal, Franciaországgal, Olaszországgal, Csehszlovákiával, Jugoszláviával, Romániával kellett tárgyalni. A háboru után felvett nemzetközi segélykölcsönök ügyét egész sor állammal kellett rendezni.

Nagyatádi Szabó István marad

BUDAPEST. (Saját tudósítónktól.) A miniszterelnökségen megtartott tanácskozáson Bethlen István gróf miniszterelnök, Nagyatádi Szabó István és Pesthy Pál igazságügyminiszter részvételével végleg megállapították, hogy Nagyatádi marad.

A tanácskozások után Pesthy Pál a 8 Órai Újság munkatársa előtt megcáfolta azokat a híreszteléseket, hogy Eskütt ügyvédjével, Weisz Ödönnel az ügyben megállapodást kötött. Ezeket a híreszteléseket az igazságügyminiszter a leghatározottabban visszautasította.

Nagyatádi Szabó István ugyancsak a 8 Órai Újság előtt mondotta, hogy a miniszterelnökségen az Eskütt ügyről tanácskoztak, mert azt akarják, hogy az ügyben a döntés a leggyorsabban menjen végbe.

— Nem áll az, — mondotta — hogy lemondásomat visszavontam volna, jóllehet, a miniszterelnök azt el sem fogadta. Nekem ma is az az álláspontom, hogy helyesebb volna magánemberként a vádakkal szembe nézni. Bethlennek viszont az a fel-fogása, hogy a vádlottak padján ülő egyen vádaskodásaiért a miniszter, nem hagyhat-

Magyarország erőfeszítései

— Saját pénzügyeinket illetőleg jóformán az összes állami jövedelmekre vonatkozóan átmeneti intézkedéseket kellett tenni és egész pénzügyi szolgálatunkat át kellett alakítani néhány hét alatt. A valutapiacra le kellett küzdeni a koronarontó spekulációt és már a kölcsön megszerzése előtt gondoskodni kellett a valutaárfolyamok szabályozásához szükséges devizamennyiségről, valamint a deficitnek saját erőnkől s infláció nélkül való ideiglenes fedezéséről. Be kellett rendezni a Nemzetek Szövetsége ellenőrzését, ami azzal járt, hogy az államháztartás vezetésének egész, közel hatvan éves, megszünt rendszerét meg kellett változtatni. Megjegyzem, hogy ez a változtatás mindenkorra nagy előnyére válik az államnak, mert az új rendszer az áttekintést s az ellenőrzés lehetőségét nagyban megkönnyíti.

— Ezenkívül hét idegen államban kellett tárgyalásokat folytatni a kölcsön megszerzése céljából. Közben — s ez volt a feladat egyik legnehezebb része — mialatt a pénzügyi adminisztrációnak szinte minden része változóban volt, állandóan figyelni kellett, hogy az állami gépezet működése, az elkerülhetetlen zavarokon kívül, nagyobb megrázkódtatásoknak ne legyen kitéve sem az igazgatás, sem a pénzellátás tekintetében.

Tul vannak már a legnehezebb ponton

— Ma már nagyjában túl vagyunk a legnehezebb feladatok megoldásán. A jóvátételi ügy rendezve van; a kölcsön — amelynek így közeli megvalósulásában még a nyár elején is vajmi kevesen akartak hinni — meg van kötve és nagyrészt folyósítva is van a jegybank működik s a bankóprés végre megállt; az új államháztartási és ellenőrzési rendszer zökkenés nélkül működik; az állami jövedelmek befolyása normálissá vált s általában úgy látom, biztosítva van, hogy a Nemzetek Szövetségével megállapított s törvényhozással megszabott deficit kerete be lesz tartható.

— Ami hatása végül a szanálásnak a külföldi tőkének magángazdaságok céljaira való beszívására lehet, vagyis a külföldi bizalmának helyreállítása, a szilárd értékmérő megteremtésével a gazdasági számítások biztosságának lehetővé tétele és a külföldi valutaszükséglet beszerzésének biztosítása az a hatás szintén észlelhető.

ja el helyét, mert akkor a miniszterbuktatás napirenden volna. Minisztertanácsaim és politikai barátaim véleménye az, hogy távozásom nem lehet egyéni elhatározásom műve, mert működésem annyira összefonódott a kialakult helyzettel, hogy lemondásom nem történhetne komplikációk nélkül, amit nem történhetnének komplikációk nélkül, amit nem miniszteri székemből, de negyedszer már nem térnék vissza, mert a politikai küzdelmekből nekem már elég volt. Hattárcamat most megtartom, az csak azért történik, mert politikai barátaim meggyőzték, hogy aktív miniszterként is szabad kezét nyerek a bíróság előtt.

Polgárháboru előtt Kína

NEWYORK. Pekingből jelenti a kínai nagykövet, hogy kínai csapatok megszállták a városkaput és a pályaudvarokat. A polgárháboru kikerülhetetlen. Az ellátás megkezdése kitérőre Nankingban és Sanghajban már nem akadályozható meg.

JÓ ESTET KIVÁNOK,
megjöttek a temesvári huszárok!
A legjobb és legkedveltebb csárdás
Moravetz kiadás, mindenütt kapható

A Brassói Lapok gyűjtése a zetelakai károsultak részére

Megszólal a könyörület szava és minden nap adományokat hoz a posta a zetelaki tűzvész szerencsétlen áldozatai számára.

— Ma egy teljesen leégett kisiparos írt hozzánk levelet Zetelakáról, iparostársai támogatására apellálva a fenyegető nyomor ellen. Hisszük, hogy reményében nem fog csalatkozni.

A zetelaki tűzkárosultak felsegélyezésére adakozott Tellmann Béla Brassó 100 lejt. Ezzel eddigi gyűjtésünk összege 1300 lej. További adományokat elfogad és hirtelponyilag nyugtáz a Brassói Lapok kiadóhivatala.

Herriot pipája

Izléstelenség-e savanyu káposztát enni? — Herriot, a dívathős Painlevé, a szórakozott

PÁRIS, augusztus 23. Herriot nem szeret a formaságokat. Fogad éjjel-nappal, bármely órában. Dolgozik, tárgyal, senkisé tudja mikor dejeunéz, mikor dínérzik, mikor fekszik le. Hivatalos tanácskozásoknál jobban szereti a családi jellegű megbeszéléseket, baráti körben, asztal körül, csöndes pipázás közben. Épen ezek a tulajdonságok voltak, amiket ellenfelei kormányrajutása után nem győztek eléggé szemére vetni.

Az Echo de Paris például súlyosan elítélte, hogy Herriot minisztertanács után kollegáit egy bastilletéri kis kocsmába vitte — savanyukáposztát enni.

— Mi nagyon is megértjük — írta a lap, — hogy ezek az urak egy ilyen fáradságos nap után szükségét érezték, hogy megebédeljenek, s a savanyukáposztát is azoknak, akik szeretik — pompás és tápláló eledel... De ki vonja kétségbe, hogy ebben a kocsmában való tömeges levonulásban van valami erőszakoltan bohémes és kiabáló, ami csak izléstelenségnek tudható be?...

Egy másik ellenzéki lap felháborodva állapította meg, hogy midőn Herriot a választás utáni napon kezébe vette Franciaország sorsának intézését — pipával szájában vétele le magát, s ez a fénykép szerepelt az összes képes folyóiratokban és napilapokban.

— Midőn a szenátus megnyitó ülésén — írta Franc Nohain ismert publicista, azt kellett látnom, hogy Moro Gafferis is elegánsan, és kinyalva, kötelességének tartotta, hogy pipával a szájában lépjen be a Bourbon palotába, be kellett vallanom — bár elhihetik, nincs semmi ellenszenvem a pipa iránt, — hogy gyermekes és izléstelen dolognak tartom, ha így, az agresszivitás szimobulámát csínálják belőle, s füstöt fujnak mások orra alá...

Am ezek a támadások csak elősegítették a pipa hódítóját, melyből valóban a Herriot-aera szimbóluma lett. Még az előkelő társaságokban is, honnan idáig ki volt zárva, bevonult; a deauvillei löversenyeken már nem csak a férfiak, de

PRIMA

BÜKKTÜZIFA

waggontételekben és aprítva házhoz szállítva kapható az

**Erdélyi
Leszámitoló Bank-
nál, Virágsor 12.
és MORSCHER A., Kolostor-ucca 11.**

2077

Vasuti katasztrófa hatvanhét halottal

BÉCS. (Saját tudósítónktól) Lutan és Lahore között súlyos vasuti szerencsétlenség történt, amely arányaiban felülmúlja a legnagyobb vasuti katasztrófákat. A katasztrófa részleteiről eddig jelentések nem érkeztek. A halottak száma eddig hatvanhét, a sebesülteké pedig 102, akik közül ötvenhárom halálos sebeket szenvedett.

a nők is pipáznak — persze finom női pipákból.

Painlevé kamarai elnök, egyúttal a kamara legszórakozottabb embere is — nem hiába, nagy matematikus. — Gyakran előfordult már, hogy megfellekedett elnöki autójáról, s taxit rendelt, bár az elnöki autó orra előtt várta. Az is gyakori eset, hogy megadja valakinek a szót, de nem veszi észre, hogy az illető már rég befejezte beszédét, s az egész tárgyalás megakadt. Egy alkalommal egy interpelláció utáni szavazás eredményét kellett volna kihirdetnie — de Painlevé teljesen megfellekedett róla, elhagyta az elnöki széket és hazament. A képviselők várnak őt, várnak tíz percig, egy negyedórát. Az elnök csak nem jön. Végül lábukkal kezdenek el dolgozni, mint a színházban. Painlevét csak nagy későre tudják újból előkeríteni.

Tarthatatlan a rendőrség anyagi helyzete

MAROSVÁSÁRHELY. (Saját tudósítónktól.) Tegnap számunkban foglalkoztunk a marosvásárhelyi rendőrök helyzetével. Sajtóhiba következtében a rendőrség havi fizetését 1600 lejben tüntettük fel, holott azok csak 1100 lejt kapnak. A rendőrök helyzete teljesen tarthatatlan. Ujabban is hat rendőr hagyta el szolgálatát. A rendőröket karhatalommal kísérték vissza. Jellemző, hogy míg egyesek milliókat lohatnak a közszolgálat egyes ágaiban, addig a közbiztonság katonái könyöradományokon tengődnek, s a kormány nem gondoskodik anyagi javításokról.

Nem tudja a főispán, miért zárták be a munkásotthont

MAROSVÁSÁRHELY. (Saját tudósítónktól.) A marosvásárhelyi Munkás Otthon bezárása ügyében tegnap délelőtt 11 órakor Major Viktor főispán előtt a Munkás Otthon nevében megjelent Ungur Viktor és Kiss Árpád, akik tőle a bezárás okairól kértek felvilágosítást. A főispán nem nevezte meg az Otthon bezárásának okait. A küldöttség ama kérésére, hogy a Munkás Otthont megnyissa, kijelentette, hogy a munkások eziránti kérését a belügyminiszter elé terjeszti, a maga részéről pedig megígérte, hogy a megnyitás elé nem gördít akadályokat.

Szigoruan szabályozzák a kivándorlást Magyarországon

BUDAPEST. (Saját tudósítónktól.) A Magyarországon bekövetkezett súlyos munkanélküliség után valósággal elárasztották az országot kivándorlási ügynökök, akiknek egy része a földmunkások közt az Alföldön, más része pedig a városok munkássága körében garázdálkodik. Az ügynököknek sikerült tekintélyes számú áldozatot kiszállítani Dél-amerikába és legutóbb Franciaországba, ahol a kivándorlók mindegyike munka nélkül van és a legnagyobb nyomorral küzd úgy, hogy a kormány kénytelen volt az ottani magyar követségek útján anyagi támogatást nyújtani a szükségben lévő tömegeknek és nagyobb felük hazaszállításáról is gondoskodni.

A kivándorlásra csábítás még ezek dacára sem szűnt meg, sőt valósággal kicsempészik áldozataikat a hiénák az országból, amiért ezek a kivándorlók mindegyikétől sze-

mélyenkint 10 lárközvétési díjat szednek be és nagyszerű üzleteket csinálnak a szerencsétlenek bőrén. A kormány most a beérkezett tömeges páaszol alapján megindította a kiutasítási eljárás az összes kívándorlási ágensek ellen egyben rendelet készül a népjóléti miniszterumban a munkaskivándorlás legszigorubb szabályozásáról.

A rendelet szent kvalifikált szakmunkás az ország területén csak abban az esetben hagyhatja el, ha az országban munkáskereslet az illető szakmában de facto nincs, vagy ha a kívándorolni akaró szakmunkás hitelesen igazolja, hogy meghívást kapott valamely külföldi céhez, vállalatához, ahol megélhetése biztosítva lesz és bevándorlását nem akadályozza meg. Nem szakmunkásokat pedig kizárólag az Országos Munkaközvetítő Hivatal közzelíthet az egyes országok hasonló szereinek megkeresése alapján. Idegen állam területéről való bevándorlást is kizárólagosan az az állami munkaközvetítő közvethet olyképen, hogy a magyar munkáltató hivatal központjának bejelenti munkásszükségletét, vagy a névszerint behívandó szakmunkást. Minden hivatalos megkerülést a legszigorubb büntetni fognak, sőt a bevándorlottakat adott esetekben ki is utasíthatják hatóságok.

(r. o.)

LINOLEUM

Legnagyobb lineum, viaszosvászson, bőrvászson gummikabát és szőnyeg különleességi áruház

Haas Lipót

**Temesvári főleakat: Lloyd sor
Lerakatok: Clu Str. Universitatii
Oradea mare, Bd. Reg. Ferdinand
Mélyen lezállított**

occasio árak

VIASZOSVÁSZON

Békeminőségű vászon fehér-kék alapon gyönyörű kinyhaminták
78 cm. széles Lei 105.—
100 135.—
115 160.—
Minden további szélességben nagy választék.
Konyhagarnitúra, asztal, kredence, székre, komplett Lei 196.—
gyermekkoszokra, mindi kívánt színben nagy választékban 120 cm szélesség Lei 200.—

BŐRVÁSZON

kárptosok, kocsigárd, könyvkötők részére, nagy választékban, 11cm. széles Lei 185.—

LINOLEUM

remek mintákban, konyha, előszoba részére,
67 cm. széles Lei 170.—
90 225.—
Padló bevonására, mitázott, parkett, vagy egyszerű, négyzetméterként Lei 270.— től
GUMMIKABÁTOK SÖVET FELSŐVEL
férfi és női, divat fazonban, mindkét oldalon tiszta paragummirozással . . . Lei 950.—

SZŐNYEGEK

Szőnyegfutó, nehéz műségi, cca
70 cm. széles Lei 98.—
90 146.—
Ágyelőszőnyeg, „Bouclé”
rendes nagyság 125.—
Falvédő (Gobelin) 160x75 cm. . . 360.—
„Bouclé” szőnyegek 20x800
cm.-től feljebb Lei 1600.—
Cocos futó, cca 70 cm széles, . . Lei 125.—
90 170.—

Nagy választék

ottomán takarókban, asztaltakarókban, ágyelőkben, függönyökben. Továbbá gummilabdák, babák, sarkok, tornacipők, kézelők, celluloid uszódobok, labdák, csörgattyúk, Gyermekjátékok, Sportcipők, sárcipők, hócipők. Ezen árak minőségért a legmesszebbmenő garantiát állítjuk.

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN!

HIREK

Hétfő, szeptember 1.

Katolikus naptár: Farkas püspök.

Protestáns naptár: Egyed.

Görög naptár: augusztus 19. András.

Izraelita naptár: 5684. Elul 2.

Muzulmán naptár: 1344. év Safár hó első napja.

A nap kel 5 óra 38 perckor, nyugszik 18 óra 52 perckor.

Kedd, szeptember 2.

Katolikus naptár: Juszus.

Protestáns naptár: Rebeka.

Görög naptár: augusztus 20. Sámuel próféta.

Izraelita naptár: 5684. Elul 3.

A nap kel 5 óra 39 perckor, nyugszik 18 óra 50 perckor.

Legközelebbi holdváltás: első negyed szeptember 6-án 10 óra 45 perckor.

Időjárás: jelentékeny hőmérséklettel továbbra is esős idő várható nyugati szelekkel.

A BRASSÓI LAPOK,

mely harmincéves becsületes és eredményekben gazdag multira támaszkodva szolgálja önzetlenül és törhetetlen kitartással a romániai magyarság törvényes és emberi jogait és érdekeit, új köntöst öltött magára, hogy óriási áldozatok árán a nyomdai technika legmodernebb vívmányainak sorompóba állításával fokozottabb mértékben teljesíthesse a Gondviselés által reárált és általa szívesen vállalt kötelességet.

A mögöttünk álló harminc esztendő történetének minden egyes lapja a becsületes, tisztességes és önzetlen munka minden jellemes és igazságos ember elismerését és tiszteletét biztosító küzdelmeit és sikereit örökíti meg.

Mikor ebbe a történetbe új lapot illesztünk bele, mikor jelentős áldozatok árán fokozzuk lapunk teljesítő képességét, az új ruhában a régi becsületes és törvényes törekvéseknek, nemes ideálok és szent céloknak erőteljesebb szolgálhatására vértesszük fel magunkat, mert tudatában vagyunk annak, hogy a fórumról erőszakosan leszorított magyar kisebbségnek soha olyan nagy szüksége nem volt megbízható, erőteljes, fejlett, bátor és igazságos napilapra, mint ma van. Körülöttünk tájékoznak a gyűlölködés, az irigység, az igazság vakító fényét kerülő alattomoság, az anyja testét is feláldozni kész renegátság, ellenünk szegzi fegyverét a rágalom és hamis vádak utvesztőjébe tévedt hatalom, de ez minket nem csüggeszt el, nem tántorít meg, mi érezzük, tudjuk, hogy velünk van az Igazság, mögöttünk áll Románia magyar népe örökös felettünk a Mindenható, s ezért ingadozást nem ismerve, felemelt fejjel haladunk tovább azon a rögzös úton, mely népünk jogainak biztosításához és ezen keresztül Románia belső megizmosodásához és külső tekintélyének megalapozásához: az ország igazi boldogulásához vezet.

Régi körforgógépünk teljesítő képessége nem bírta el lapunk példányszámának egyre fokozódó emelkedését és ezért szükségessé váltott, hogy új, erősebb, egyszerű 32 oldal nyomására alkalmas körforgógépet állítsunk lapunk szolgálatába. Tudatában vagyunk annak, hogy a szerkesztőség lelkes, odaadó és nívós munkáját a nyomdai technika kifogástalansága kell, hogy támogatassa, s ezért hoztuk meg a legújabb áldozatot, ezért öltöztettük régi lapunkat új köntösbe.

Kérjük olvasóinkat, fogadják szeretettel lapunkat az új köntösben, támogassanak minket továbbra is, hogy az áldozat, melyet meghoztunk, még szorosabbra fűzhesse azokat a szétválasztott kapcsolatokat, melyek Románia magyar népét a becsület és tisztesség uralmaért, a jog, törvény és igazság diadaláért küzdő Brassói Lapokhoz forrasztják.

— A román nemzeti-párt és az Avram Jancu-ünnep. A román nemzeti párt Maniu Gyula elnök vezetése alatt elhatározta, hogy a kormány által rendezett Avram Jancu-ünnepélyen hivatalosan nem vesz részt. A párt testületileg megjelenik a Topánfalván augusztus 31-én tartandó Asztra-ünnepségen, hódolni is fog a nemzeti hős emlékének, alátvalói tisztelettel üdvözlí majd Nagyrománia királyi családját, de teljesen távol tartja magát a királyi ünnepélyes fogadtatásától, a bankettől és a hivatalos ceremóniától, amelyet a Bratianu-kormány rendez.

— A sziguranca óvintézkedése a királyi kolozsvári látogatása alkalmával. Kolozsvári tudósítónk jelenti: A királyi kolozsvári látogatása alkalmából a sziguranca felhívta azokat a háztulajdonosokat akik a főutvonalaikon laknak, hogy csak olyan idegeneket fogadjanak be lakásaikba, akikért felelősséget vállalnak, mert minden esetleges bekövetkező kellemetlenségért a háztulajdonosokat teszik felelőssé.

— Közjegyzői kinevezés. Kiss Jenő rendelkezési állományba tett brassói törvényszéki bíró a marosvásárhelyi közjegyző kamara 72—1924. számú végzésével dr. Bleahu Dávid közjegyző állandó helyetteséül delegáltatott és működését nevezett közjegyző mellett megkezdette.

— Lopásért elítélték Galitzin hercegnőt. Párisból táviratozzák: Galitzin Eugénia orosz hercegnő ellen a párisi törvényszék még márciusban eljárást indított selyemlopás miatt. A per tárgyalása most folyt le, a hercegnő azonban, aki közben Svájcba távozott, nem jelent meg, a bíróság in contumaciam: volt kénytelen ítélni felette. A hatvanéves hercegnőre a bíróság kéthónapi elzárást és kétszáz frank pénzbüntetést szabott ki.

— Emelkedik a drágaság. A drágaság csak nő, csak emelkedik. Az augusztusi indexszám 4116 százalék. A júniusi árakhoz képest júliusban 1 százalékos, augusztusban 3 százalékos emelkedés állapítható meg. Míg Franciaországban az indexszám 450, Angliában 188 százalék, azaz Franciaországban az élet négy és félszer, Angliában pedig körülbelül másfélszer drágább mint 1914-ben, addig Romániában az élet ma 41-szer drágább mint 8 évvel ezelőtt, amikor Románia hadba szállott. S a kereseti viszonyok? Ott aránylagosan emelkedtek. Romániában ellenben néhány meggazdagodott és nagyjövödelmü emberen kívül senki sincs, aki ma 41-szer annyit keresne, mint 1914-ben.

— Haldoklik Ferenc József legkedvesebb leánya. Bécsből jelentik: Mária Valéria főhercegnő Ferenc József legifjabb leánya már hetek óta súlyos betegen fekszik walseci kastélyában úgy, hogy kezelő orvosai már le is mondtak életéről. Mária Valéria 1868 április 22-én Budán született, magyar nevelésben részesült s egyik tanítója Rónay Jácint püspök volt.

— Egyházi adóvégrehajtás. A brassói református egyház pénztári hivatala értesíti az összes adófizető egyháztagokat, azokat is, akik esetleg eddig tévedésből sem szóbeli, sem írásbeli felszólítást nem kaptak, — hogy az 1922. és 1923. évi adóhátralékaikat folyó évi szeptember 5. után a városi adóhivatal fogja beszélni végrehajtás útján. Ugyanezért felhívja az érdekelteket, hogy szeptember 5-ig tartozásaikat okvetlen fizessék be.

— Charlie Chaplin beperli azokat, akik utánózzák. Párisi tudósítónk jelenti: Los-angelesi híradás szerint Charlie Chaplin az ottani bíróság előtt híressé vált kis karimájú keménykalapjának, bő harmonika nadragjának s jellegzetes öltözte egyéb tartozékainak jogait fogja megvédeni. A perre az adott okot, hogy egy Charlie Athon nevű mozi-színész pontosan átvette Chaplin jellegzetes öltözetét, amit ma már világszerte ismernek, s amiben híressé vált. Chaplin most öltöztére való kizárólagos jogát akarja a bírósággal kimondatni. A védelem ügyvédje kijelentette, hogy Chaplin maga is mástól kopírozta el öltözetét, mert 1889-ben Chicagóban egy Devan nevű artista egyik variétében hasonló kosztümben lépett föl nagy

sikerrel. Chaplin barátai elítélik a pert, mert szerintük Chaplin sokkal nagyobb művész, hogysem egy kerek keménykalapja s egy harmonika nadrag monopóliumára rá lenne szorulva.

— Új ügyvédi iroda. Witting Alfréd dr. ügyvéd ur f. é. szeptember 1-én a Falk Hermann dr. ügyvéd urral közösen vezetett irodájából kilép és ezen napon saját irodáját Kapu-ucca 44 szám alatt megnyitja.

Tökéletes szabásu raglánok csak NEUMANN-nál.

— Százhuszonnyolc betörést követett el. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: A Brassói Lapok tegnapi számában megírtuk a Weselényi-uccai betörést, amelynek tettese a ház tetőn keresztül a Ferencrendiek templomába menekült. Másnap reggel a rendőrök a sekrestyében megtalálták a pad alá bujt betörőt, akiről kiderült, hogy Pavel Mirceanak hívják s többszörös betörései miatt már régóta köröztek. Azonnal bekísérték a rendőrségre, ahol kihallgatták. Pavel Mircea beismerte, hogy Szerbiában az utolsó öt esztendőben százhuszonnyolc kisebb-nagyobb betörést követett el. Szerbiából csak néhány nappal ezelőtt szökött át. Érdekes, hogy amíg a jugoszláviai rendőrség ezzel a többszörös betörővel szemben éveken át tehetetlenül állt addig itt Romániában Pavel Mircea mind járt a legelső bűncselekmény kísérleténél rajtavesztett. Átadták az ügyészségnek.

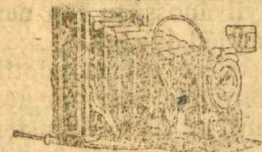
MODERN MOZGÓ

«Árvák a viharban» bemutatója van ma, vasárnap. A film szépségét és tartalmának fenséges jóságát leírni minden dicsérő szó kevés volna. Győződjék meg ez egyszer a közönség és megfogja látni, hogy mind az a dicséret, amely erről a filmről elhangzott, kevés és elenyésző semmi volt. Nemcsak, hogy az utolsó évtized legragyogóbb alkotása, de tartalma és kiállítása minden pazar pompát felülmul. A főszerepben a legbájosabb és legszebb mozi csillagok: Lillian és Dorothy Gish. Első rész vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán. Második rész csütörtök, péntek és szombaton. Vasárnap délelőtt 10 órakor «Maciste mint rendőr» 7 felvonásos vígjáték és egy Jerry burleszk lesz vetítve.

(*) Egy fekete, körülbelül hathónapos malac beszaladt az udvaromba. Jogos tulajdonosa jelentkezzen a Brassói Lapok kiadóhivatalában, ahol a címet meg tudhatja. 5504

APOLLO MOZGO

Az Apocalypsis négy lovasa szimbolum. A négy lovas: a háború, a dögvész, a nyomor és a halál. A világláger I. része kezdődik Argentiniában egy dúsgazdag marhakereskedő házában, kinek két veje van, az egyik francia, a másik német; ez a rész mutatja az ellentétet a két nemzet segítő férfi és gyerekeik közt. Sok kedves és vidám jelenet után, amelyekben a shimmy és a tango uralkodnak, jön a négy lovas szágulda, hozva az emberiségre a nyomort, a háborút és halált. Leírhatatlan gyönyörű rendezése van a filmnek, minden mozdulat művészet és nem csodálkozunk, hogy a film előállítás 20 millió dollárba került és 12.000 embert foglalkoztatott. Rodolpho Valentino alakítása a filmben felejthetetlen emlék marad. A helyi rendesek. Vasárnap délelőtt nagy gyermekelőadás.

POLITZER

Vidéki amatőr
fényképezők
kérjenek
árjegyzéket

448

fotóruházától CAREH-MARE
Nagykároly :: Vidéki szétküldés.

Biharfüredi levél

Ez itt Biharfüred.

Valaha turistákon kívül csak a legelszántabb nyaralók kerültek ide, mert Belényestől csak néhány órányira van, mégis kívül esett a «világforgalmon» és az üdülni akaró emberek inkább elmentek Erdély akármelyik eldugott kis fürdőhelyére, de Biharfüreddel alig törődött valaki. Pedig Biharfüred mindig megérdemelte az érdeklődést. Gyönyörű vidéke akármelyik világfürdővel felveheti a versenyt s ha meggondoljuk: közelebb van, mint bármelyik erdélyi fürdő. Belényesig szeptemberig megy és onnan a csodaszép bihari hegyek között néhány órai kocsikázás után feltáru a nyaraló előtt az 1060 méter magasan fekvő fürdő vadregényes környezetében.

Az utóbbi néhány év alatt pompásan fellendült Biharfüred és a nyaralók között igen sokan vannak előkelő regátbeliek, akik elragadtatással nyilatkoznak a fürdő kényelméről, szépségéről, modern berendezéséről, és a rendkívül kellemes időjárást nemcsak fürdőkurára, de nagyszerű kirándulásokra is felhasználják, hiszen egészen közel van Fűredhez Remec, hová a bihari havasokon át vezet kellemes út és utközben meg lehet pihenni a Jadolina vizesénél, amely már a múltban is nevezetessége volt Biharfüred közvellen környékének.

A fürdő közelében levő hegyek között visszhangban is gyönyörködhet a kiránduló és a «Tisza-csucs» környékén kilencszeres visszhang is meglepi a kirándulót.

Az ózondus fenyőerdők között fekvő fürdő bérloje, Tauth liceumi tanár mindent elkövet, hogy a telepen gyógyulást és üdülést keresők kényelméről és szórakoztatásáról gondoskodjék. A város nosztalgias, idegbeteg emberek rövidesen összeszedik magukat Fűredben, de jóteknony hatása van a basedov-korra is, mert az ultravioleta sugarak hatásukat teljes mértékben érvényesítik.

Fűredben töltötte a nyarat dr. Frentiu Valér gör. kath. püspök, dr. Lázár Aurél képviselő és ide vonult pihenni Tabéry Géza író is, hogy egy új regényét megkezdhesse.

Ugy halljuk, hogy jövőre több új villa épül s a szállodákat is kibővítik, hogy a nyaralók kényelmesebben helyezkedhessenek el.

SPORT

Németország is résztvehet az amsterdami olimpiádon

Coubertin báró nyilatkozata a nyolcadik olimpiádról

PARIS. (Párisi tudósítónktól.) Coubertin báró, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke, aki jelenleg Lausanne-ban nyaral, érdekes nyilatkozatot tett a Revue de Genève-nek. Elsősorban rosszaságát fejezte ki, hogy a francia kormány nem karolta fel úgy az olimpiász eszméjét, mint ahogy azt kellett volna.

— Azt szerettem volna — mondotta Coubertin, ha a kormány a különböző versenyekre elküldte volna a diákságot, s a főiskolák hallgatóit, ha megkönnyítette volna, hogy a munkásság is résztvehessen a versenyekben, s ha a társadalom minden rétegében nagyobb propagandát csinált volna az olimpiász eszméjének, amely szép és egészséges. Sajnos, nem így történt.

Majd a londoni Times-ben megjelent s az olimpiád alatt előfordult »sajnálatos incidensekre« vonatkozó cikksorozattal foglalkozik: »A Times a legelítélhetőbb módon fujta fel ezeket az incidenseket, pedig nyilvánvaló, hogy ennyi verseny folyamán bajos elhárítani a surlódásokat. Szerencsére a Timesen kívül az egész világ kellő értékére szál litotta ez incidenseket s sajnálni lehet, hogy éppen egy ilyen nagy nyilvánosságú lap nem bírta megérteni az olimpiád ideáját.«

Németország részvételére ezt mondotta: — »Németország felvétele már megtörtént és részt is fog venni, az 1928-as amsterdami olimpiáson. Ezt a Louvre-ban tartott egyik legutóbbi ülésünkön döntöttük el. Előbb úgy volt, hogy Németországnak a né-

szövetségbe való felvételét kell bevárunk, végül az a nézet győzött, hogy a nemzetközi sport nem függhet egy olyan szervezet döntésétől, mely csak látszólag nemzetközi. A sportnak és az olimpiád eszméjének a politikai és gazdasági érdekek fölé kell emelkednie.

Az olimpiádra vonatkozó tervei a következők:

— November első hetében Lausanneban a végrehajtó bizottság tart ülést. Itt a párisi olimpiád eredményeit s a belőlük levonható tanulságokat is tartjuk meg — az 1918-as amsterdami olimpiász javára. 1925 pünkösdi hetében ül össze Prágában az olimpiai kongresszus. Ezen az amatőrizmus kényes kérdését és az olimpiád programjában teendő változtatásokat tárgyaljuk meg.

Coubertin báró végül azt a kijelentést tette, hogy »a prágai kongresszus után benyújtja lemondását s másoknak engedi át a művet, melynek egész életét szentelte.

(x) Csehszlovákia—Románia válogatott mérkőzése. Augusztus 31-én Prágában találkozik a két nemzet válogatott legénysége. A prágai legénység a következő csapattal szerepel: Kapus: Staplik (Slávia), — Hátvédek: Perner, Steiner (Spárta). — Fedezetek: Kolematy, Kada, Cerveny (Spárta). — Csatárok: Mráz, Rysavy, Zdarsky (Meteor VIII.), Lastovicka, Rohlicek (Zidenice.) A román válogatott ezzel szemben meglehetősen gyenge összeállításban szerepel s még a veremesek sem mernek kedvező eredményre számítani. De nem is azért megy ki a romániai egyesület Prágába, hogy győzzön, hanem, hogy tanuljon. A világbajnokságra aspiráló cseh csapatok színvonalát csak hosszú évek nehéz munkájával érhetjük el.

(x) Az európai nehézlétfikai bajnokságok. Európa nehézlétfikai bajnokságáért folyó versenyeket a Német Atlétikai Szövetség Neuenkirchenben fogja rendezni. A verseny ideje szeptember 5—8 és programja a következő: Birkózás, súlyemelés, kötélhúzás, kalapicsvetés és súlydobás. Ez a verseny is arra szolgál, hogy az olimpiászról kizárt német atléták erejét a többi országok atlétáinak erejével összehasonlítsák.

(x) A német—cseh tennisverseny. A német—csehszlovák tennisversenyt szeptember 5—7-re halasztották. A csehek a Davis-cupban szerepelt csapatukat (Zomian, Rohrer, Macenauer, Zozeluch) állítják a németekkel szembe. A verseny Prágában lesz.

Üzleti könyvek

Levéltredezők

Gyorsfüzők

“E O S”

helybeli műhelyek gyártmányai.
Legjobb kivitel, olcsó árak.

Raktár:

Eduard Kerschner, Brassó.

Kapu-ucca 21 sz.

Hirdetmény.

A Cooperativa funcionarilor publici, Sft. Gheorghe bérbeadja az üzlethelyiségében levő bodega-helyiséget az egész berendezéssel együtt. (Asztalok, székek stb.) Érdeklődni és részletes ajánlatok e hirdetmény megjelenésétől számított 8 napon belül a Cooperativa funcionarilor publici, Sft. Gheorghe címre küldendők. 5461

Az igazgatóság.

Borszéki ásványvíz eladás.

F. év augusztus hó 30-án délután 5 órakor a Magyar Általános Hitelbanknak a helybeli főállomás melletti raktárházában egy vagon borszéki ásványvíz ládástul, üvegestül, még pedig 76 nagy láda a 50 Lei egyliteres üveg darabja 16 Lei 50 bani és 39 kisláda a 50 féliteres üveg darabja 11 Lei, vagyis összesen 84150 Lei becsértékben egy tételben a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés ellenében nyilvános árverés útján eladatik. Vevő köteles az árut késedelem nélkül elszállítani és a kincstári vételi illetéket leróni.

5460

Dr. Steinhart Samu
ügyvéd,

IRODALOM, MŰVÉSZET

Beiratások Hetényi nagyváradi színésziskolájába. 45947 miniszteri számmal engedélyezett Hetényi színésziskola az első év tapasztalatain okulva, intenzívebb tanítási mód szerrel fog megnyitni. Az iskola az évi tanfolyama szeptember 28-án kezdődik. Beiratásokat augusztus 29-től szeptember 4-ig, vidékről szeptember 28—október 1 között fogad el Hetényi a színháznál levő irodájában. Beiratási díj egész évre 500 lej, havi tandíj 600 lej. Az iskola növendékei közül eddig elszerződtek: Dajka Margit Kolozsvár, Bakó Eszti, Hadzsi Lili, Vékony Ilonka Aradra, Braun Anci, Morgenstein Cica, Paládi Róza, Karácsonyi Marosvásárhelyre, Dicker Szidi, Vincze Emilia, Wittenberg Gizzi Szatmárra, Fényes Lili Nagyváradra, Nosák Mária Gáspár Jenőhöz.

TANÜGY

A brassói róm. kat. főgimnáziumban az 1924—25. iskolai évre a beiratások szeptember 15-én kezdődnek. A beiratásokról előmutatandó a születési anyakönyvi kivonat (kezesítve), az utolsó osztálybizonyítvány, az abszolváló bizonyítvány és himlőoltási bizonyítvány.

Az eddig az intézetbe járt másvallású tanulók a IV. osztálytól kezdve továbbra is beiratkozhatnak. Az I—III. osztályba iratkozni óhajtó másvallású tanulóknak a felvételi engedélyt a közoktatásügyi minisztertől kell kérniük.

A javító vizsgálatok szeptember 16 és 17-én lesznek.

Tandíj az alsó tagozaton 2100, felső tagozaton 3500 lej. Beiratási stb. díj összesen 100 lej.

Szeptember 21-én ünnepélyes évmegnyitás. A rendes előadások 22-én kezdődnek.

Mindazok a másvallású szülőket, akiknek gyermekei tavaly az I. és II. oszt.-ba jártak, hét fón, szeptember elsején este 6 órakor fontos megbeszélésre kéri a tanári szobába az igazgatóság.

Beiratkozások a brassói ref. felső kereskedelmi iskolába, melynek külön fiú- és külön leánytagozata van, szeptember 15—20. napokon történnek, a tanítás kezdete szeptember 22. Felvételnak az I. és II. osztályokba magyar tanulók. Iskolai díjak mint a felekezeti iskolák felső osztályaiban. Múltányos esetekben tandíjmentesség. Vidéki növendékek elhelyezésében készséggel segítők, német, román családokat ajánl és mindennemű felvilágosításokkal szolgál az igazgatóság (Kut-u. 11).

A brassói ref. leányközépiskolában a beiratkozások szept. 15—20-án lesznek, az I. osztályosoké a IV. osztály bizonyítványa alapján 15—18-án. Felvételnak protestáns tanulók, engedéllyel más tanulók is. Az iskolai díjak mint más magyar középiskolákban. Vidéki növendékek elhelyezésében készséggel segítők és mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt az igazgatóság (Kut-u. 11).

Beiratások a brassói állami tanonciskolába. A brassói állami tanonciskolába a beiratások minden hétköznapi szeptember 1-től—10-ig tartanak. A beiratásnál be kell mutatni a tanonciskolai bizonyítványt és szerződést, valamint 150 lej beiratási díj fizetendő le. Beiratási hely: Katalin-ucca 23.

A nagyszebeni róm. kat. elemi és polgári fiúiskolában (Terezianum) a beiratások az 1924/25. tanévre szept. 15-én kezdődnek. Az iskolák a Teréz árvaházal kapcsolatosak. Az árvaházba néhány fizetéses növendék is nyerhet fölvetelt. Internátusi díj havi 500 lej, évi 200 kg. buza, 100 kg. kukorica és 10 kg. zsir. Régebbi növendékek olcsóbban is fölvetetnek. Az iskolák nyilvánossági joggal bírnak. Bővebb felvilágosítást az igazgatóság (Sibiu, Terezianum árvaház) nyújt.

TUSNÁDFÜRDŐ

Alhavas klimatikus gyógyhely.

Direct vasuti összeköttetés Brassóval, posta, villanyvilágítás. — Mérföldekre terjedő ősfenyvesek. Szénsavas, vasas, sós, hideg és meleg fürdők, ivókurák. Szobák szeptember 1-től 25—50%-engedménnyel kaphatók.

Igazgatóság.

5485

KÖZGAZDASÁG

Nem szabad feloszlítani a Faegyesületet

Az érdekeltség nem hagyhatja érdekeit védelem nélkül — A CFR milli-ókkal tartozik a fásoknak — Elfelejtették a refakciákról

(Saját tudósítónktól.) Az Erdélyrészi Faegyesületnek Brassóban tervezett közgyűlésével kapcsolatban említést tettünk arról a válságról, mely az egyesületet feloszlással fenyegette. Ujabb információk szerint a tűzifa termelők delegátusainak csütörtökön este tartott értekezletén az a vélemény domborodott ki, hogy a faegyesületnek további fentartása eminens érdeke az egyesület körében működő fatermelőknek.

Szoros kapcsolatban áll ugyanis az egyesület fennállása vagy feloszlása az elmúlt esztendőben Bukarestben a CFR-rel kötött tűzi faszállítás helyes és igazságos lebonyolításának kérdésével. A dolog úgy áll, hogy a szerződésben kötelezett szállítás még nincs teljesen befejezve, a lekötött 25 ezer vagon fának csak kétharmad részét szállították be, a hátralékos mennyiséget még nem lehetett átadni. Nem akarunk prejudikálni, hogy kinek a hibájából történt ez, de vannak olyan adatok is, melyek azt mutatják, hogy a CFR késlekedett egyrészt az átadandó fának átvételével, másrészt nem bocsátott a feleknek rendelkezésére megfelelő rakterületet, hogy ott a fát szabályosan és megállapodászerűen méterekbe rakhassák. Megtagadták továbbá a halomba rakott fának próbamerlegelésre az átvételét. Végül a legfontosabb az, hogy a CFR-nek átadott fa értékéből az a majdnem egy év óta ott heverő 20 százalékos a mai napig sem fizette ki, sőt a legutóbbi időben már nemcsak ezt a 20 százalékos (egyes körzetekben 10 százalékos) hátralék kifizetését tiltották be körtáviratokkal, hanem betiltották a tűzifa ellenértékének teljes kifizetését is. Ugy, hogy a brassói körzetben pl. 2100 ürméter fának a kifizetése esedékes, s így az itteni érdekeltségnek mintegy 600 ezer lej követelése van a CFR-rel szemben.

Biztos információk van arról, hogy az Erdélyrészi Faegyesületnek több mint 8 millió lej követelése van az államvasuton, amit a CFR vezérigazgatósága visszatart. Ez a visszatartás, akár jogos, akár nem, — megnehezíti a tűzifatermelés nyugodt és fennálló menetű lebonyolítását és bizonyos tekintetben még jobban megingatja azt a bizalmat, melyet eddig is alig élvezett a CFR fizetések tekintetében.

Minthogy tehát e szállítási kötelezettséget az egyesület vállalta, illetőleg a CFR-rel a szerződést az egyesület kötötte, az egyesület mint jogi személy, jelentkezik és áll a CFR-rel szemben.

Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy a szerződés teljesítésével szemben a CFR azt a kötelezettséget vállalta, hogy a kivitelre kerülő fával rakott kocsik fuvardíj-tételeinek felét elengedi, illetőleg e tekintetben intézkedni fog és ezt szorgalmazni fogja a pénzügyminisztériumban. Amennyiben pedig ez a szorgalmazás nem járna kielégítő eredménnyel, a CFR magára vállalta, hogy minden exportvagon faszállítmány — tűzi vagy épületfa után 250 lej refakciót fog élvezni. Ezek a kedvezmény visszatérítések — információk szerint — több millióra rúgnak. Ez összeget a CFR-től követelni megint csak az Erdélyrészi Faegyesület van jogosítva.

Es abban az esetben, ha egyes bomlasztó és eléggé meg nem fontolt törekvések válnának valóra, nagyon is problematikusá válik, hogy a CFR egy feloszlott egyesülettel szemben megtartja-e szerződéses kötelezettségét vagy sem.

Eltekintve tehát attól, hogy a faegyesület gyengeségének adná tanujelét, ha a feloszlás bekövetkeznék, már önmagában az a tény, amit fentebb ismertettünk, indokoltá teszi, hogy a faegyesület továbbra is fennálljon és maga köré gyűjtse az összes erdélyi fatermelőket. Ugy, értesülünk, hogy a brassói, szatmári és aradi körzetek határozottan a fel-

oszlás ellen foglaltak állást és valószínű, hogy a szeptember 14-én megtartandó brassói közgyűlésen a faegyesület újból megerősödve fog kikerülni abból a küzdelemből, amit immár évek óta folytat az általános nehézségekkel s a közintézmények részéről állandóan tapasztalt akadályokkal szemben.

A MAI PENZPIAC

Szombat, augusztus 30.

A világpiacra a francia frank ugrás-szerű megjavulása kelt feltűnést, ami nyilvánvalóan a Daves-féle javaslatnak a Reichstag által történt elfogadására vezethető vissza. Az angol font erős, a dollár megint lanyhult.

A belföldi piacon tegnap délután szilárd az irányzat s a lejnek Zürichben s a nyugati pénzpiacokon történt gyengülése itt a valuták árfolyamának emelkedésére vezetett.

Az árfolyamok tegnap este 39 lejes svájci franknak felelnek meg. — Ma reggel ugyanilyen alapon indul az üzlet. A kereslet elég árut nem talál. A forgalom gyenge, hét végi hangulatban üzletkötés alig történik. Déli árfolyamok: egy svájci frank 39 lej, egy angol font 925 egy olasz lira 9.18, egy cseh korona 6.20, egy dollár 206, egy francia frank 11.35, egy lejért 344 osztrák és 350 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárastól való eltérések). Nyitás: egy dollár 5.31 (—egynegyed), egy angol font 23.93 és fél (+8 és fél), száz francia frank 29.37 (+57) száz cseh korona 15.95, száz dinár 6.72 és fél, száz lej 2.60 (—2 és fél), tízezer magyar korona 0.69 és fél, tízezer osztrák korona 0.7490 (—10) száz járadémarka 127.

MEZŐGAZDASÁG

(—) A negyvennapos megfigyelés megakasztotta a marhakivitel. Szatmárról jelentik: Most, hogy az erdélyszerte dúló állatbetegségek miatt Csehszlovákia megszigorította az állatbevitelt, a kormány elrendelte, hogy az állategészségügyi megfigyelés időtartama negyven nap legyen. Ennek a rendelkezésnek az lett az eredménye, hogy a szarvasmarhakivitel teljesen megakadt. Az exportőrök ugyanis nem vállalják a negyvennapos megfigyelés rizikóját, mert a megfigyelés ideje alatt a jószág élelmezése sokba kerül, de meg a mai magas kamatláb mellett olyan összegű kamatot kell erre az időre fizetniük, hogy azt, valamint a valutáris változások következményeit nem bírják el és így ma a szatmári állatvásáron, ahol az exportőrök minden szerdán 60—80, sőt néha több marhát vesznek, ma kivétel céljaira egyetlen vétel sem történt. A gazdák között igen nagy riadalmat keltett az exportőrök tartozkodása és emiatt estek az árak. Míg a múlt héten 22—23 volt az exportörök kilója élő-súlyban, ma nem kellett 15—16 lejes ár mellett sem. — Ha a kormány ezt a rendelkezést fentartja, akkor a marhakivitel teljesen megakad, ami súlyos bajt jelent egész Szatmármegye állattartó gazdáira, akik a silány termény mellett ebből reméltek pénzhez jutni.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Nyílttér*

A feleségem adósságáért a mai naptól semmi felelősséget nem vállalok.

Kovács Béla.

5503

Szítás-ucca 48 a.

*) Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Brassói Lapok hirdetései naponként százezer ember olvassa.

A szent hazugság

Regény

Írta: Hamvai Sándor

(Minden jog fenntartva.)

(45)

Szabolcs hálával és szeretettel eltelt emelte föl szemét az öreg papra.

— Most már nem félek, atyám!

S a másik percben már ott voltak benn a szobában, ahol Judit az ablak mélyedésben egy fotelben ült és kezimunkájával bibelődött; az ezredes pedig a szoba közepén állt és hideg nyugalmmal várt a belépőkre.

— Eljöttünk ide, ezredes ur, — mondotta a pap egyszerűen; — a fia, meg én. Én mint öreg lelkipásztor, a méltóságos Szentpály család régi, hű barátja jöttem ide Szabolcsra, aki bocsánatot jött kérni az édes atyjától... Fogadja őt engesztelő szívvel. Ez az én kérésem!.. Ne tagadja meg!

Es az öreg pap megfogta a fiu karját és odavezette azt az apjához.

Szabolcs megragadta apjának a kezét, melyet az szelid erőszakkal akart elvonni tőle és megcsókolt.

— Bocsáss meg nekem, édes jó atyám!

Az ezredes szigorú, katonás arcot öltött.

— Ne tőlem kérj bocsánatot előbb, — és itt kezével Juditra mutatott; — hanem attól, akinek becsületén oly sötét foltot ejtetél, az én jó feleségemtől!

Szabolcs összetette kezét:

— Édes apám! Töredelmes vallomást teszek! Engem gonosz szenvedelmek kerítettek hatalmukba akkor, mikor igaztalanul megvádoltam Juditot. A féltékenység, a csalódott szerelem furiai ösztönöztek, hogy megvádoljam az ártatlan, a mocsoktalan, a tiszta Juditot! Ő angyal volt!... Én a prédára éhes him!... Gyarló voltam... ember voltam... Bocsássatok meg nekem!

Az ezredes megöregedett arcán a visszaemlékezésnek, az átélt szenvedéseknek, az elfojtott haragnak sötét árnyéka vonult végig.

— Nem elég itt a pusztá szó, nem elég!

Esküdj meg itt, a szentpálii plebános, a mi családnak öreg barátja előtt, hogy amit bűnös elvakultságodban a feleségemre mondtál, az mind alávaló hazugság volt! — mondotta az ezredes.

Kemény volt a szó, kemény a tekintet és hirtelen megragadta egy fotel karját, mint akit szédülés fog el és a hajó korlátjához kap.

Szabolcs arcán a szívéből feltörő és önmaga iránt érzett undor és lelkiismeretének lázadó érzései vonultak át.

Egy pillanatra megtántorodott...

De ekkor egy kéz nehezedett vállára.

A pap keze, amely odavezette Szabolcsot Judithoz. Gyöngéden, szeretettel, mint egy nagy betegét. Szabolcs tántorogva lépett elő.

Es e közben tekintete az apja arcára tévedt. Annak szenvedésektől barázdált, megöregedett arcára. Aztán a halálos sápadt arcú asszonyra. Aki kinos gyötrelemek között, visszafojtott lélegzettel ott állott az ablakmélyedésben. Mellette a széken az odadobott kezimunka.

Es a fiu odament most az asszonyhoz.

Egy pillanatra úgy tetszett, hogy össze akar roskadni. De a pap hóna alá nyúlt erős kezeivel. Szabolcsnak egy ideig csak ajaka mozgott.

Megszólalt végre. Hangjának csengéséből kiértelt a láz szárazsága.

— Judit... könyörgöm... Ne vessen meg... Bocsásson meg nekem!

Es mint akit nagy bűn terhe nyom, térdre ereszkedett az asszony előtt.

A pap megfogta a férfit és az asszony kezét. Egyinásba tette azokat.

— Az Ur Jézus nevében kérlek titeket: legyen minden elfeledve, legyen minden megbocsátva!

Szabolcs csókokkal halmozta el az asszony remegő bársony-kezeit.

Egy kézszorításban benne volt a felejtés és a megbocsátás.

Mikor Éva csilingelő édes kacagással befutott a szobába, édes apja keblén találta boldog mosollyal ajakán, a megtért fiut, Szabolcsot.

— Kedves vendégeink érkeztek! Mindjárt itt lesznek!... Istenem, mit is mondjak, hol is kezdjem?!... Apukám, kis mamám!... Halljátok! Itt vannak a kertben: Juhász bácsi... A Szabolcs felesége, Lilla... meg... meg... Zalán... Általam kérdezték, hogy jöhetnek-e? Fogadjátok-e őket? (Vége köv.)

Alólirottak mélyen megszomrodott szívvel tudatják úgy a maguk, valamint az összes rokonok nevében, hogy a forrón szeretett jó édesapa, nagypapa, dédapapa, após és rokon

idős MAGDO JÁNOS

f. hó 29-én, reggeli 6 órakor, életének 79-ik évében, hosszas, súlyos szenvedés után az Urban csendesen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait f. hó 31-én, vasárnap d. u. 2 órakor fogjuk a bácsfalusi evangélikus temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Bácsfalu, 1924. aug. hó 29-én.
A gyászoló család.

Szabász elsőrendű uriszabó-sághoz állandó alkalmazásra felvételik.
ORADEA-MARE. **Uj. Erdős Albertnél** 704

Földgázzal égetett kiváló minőségű hód farku, hornyolt
tetőcserép és cserépkályha
legolcsóbb áron

KÜKÜLLÖVÖLGYI ÉPÍTŐ R.-T.
DICSOSZENTMÁRTON. 705 Telefon 59.

Egy 16—24 HP. négy üléses Fiat
személyautó
üzemképes állapotban jutányosan eladó.
Bővebbet: **Stredo Brassó, Kőbánya-u. 29.**
5489

Töltse az utószezont
Vața de Jos - Alváca
kénes és szénsavas hőgyógyfürdő.
Szobaárakból szeptember 1-étől tetemes engedmény.
708

Állandó raktár
CONTINENTAL,
TRIUMPH és
ADLER irógépekben.
Fizetési könnyítések.
HANS CLOOS

BRASSÓ Fekete-ucca 19. 2076
SEGESVÁR Kút-tér 1. sz.

Nagy
őszi raktár férfi, flu és
gyermek-ruhákban. Őszi
felöltők, raglánok, ameri-
kanok; gumikabátok.
Munkásöltönyök és nadrá-
gok. **Bőrkabátok.**
2090

Dr. BALOGH!
URISZABÓ
KOLOSTOR-UCCA 29. SZ.

Külön
mérték utáni osztály.
Férfi és női bőrkabátokat mérték után a legfinomabb kivitelűben készítenek. Olcsó, szabott árak.

Nagyobb mennyiségű (cca 13 km. vágány) használt jókarban levő
keskenyvágányu 7 kgr.-os vasúti sín
apró anyaggal és 60 c/m nyomtávolságú
waggonetekkel, kitérőkkel stb. eladó.

Csak tökéletes érdeklődők levélbeli vagy személyes érdeklődésére reflektálók.
Cím: **LOCSKAY GYÖRGY, EPISCOPIA BIHOR, SANTIION.**
706

HOLGYEK!

Eredeti párisi és bécsi
modell, Pán, Cilin-
der és bársony
kalapok érkeztek.

Megtekinthető vé-
telkötelezett-
ség
nélkül, míg a készlet tart.

K.

Szabó Rózsika,
Brassó, Kapu-ucca 40. sz.

SZÉKELY és MARGITTAI

fatermelők

Brassó, Hosszu-ucca 210-214.

Szortírozott raktár asztalosok és építő-
mesterek részére u. m.:

Prima száraz asztalos áru,
nut és féderes, falz és sta-
bos anyag, épületfa, faragott-
fa, lohdina, gömbrud,
szarufa stb. minden méret-
ben és mennyiségben vagon-
tételekben és detailban.
5483

Trasslízstet,

trasscemetet, mészkölízstet,
terrazó-anyagot (mozaik) és
Ia. oltatlan falimeszet szállít

Friedmann Áron

Racoșul de Jos — Alsórákos
Brassó mellett.
41

Művelésben jártas

MOLNÁRSEGÉDEKET

kézdivásárhelyi műmalmunkba
azonnali belépésre keresünk.

CSIHA & RÁKOSI BRASSÓ,
Egres-ucca 7.

Telefon: 3—82. Sürgősním: „CSIHA BRASSÓ”.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lei. - Vastagabb betűvel 6 lei. - Állást keresőknek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Csak valasztbéllyel felszerelt kérdézőkördésekre válaszolunk. - Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizománysunknál is feladhat minden helységben, akipontosan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz.

Személyszállító
autó-vállalat.
Jancsó. Telefon
5—30 Brassó, Fe-
kete-ucca 44. 9648

Családi házak be-
költözködheto lakásokkal
eladók, üzletek, s lakások
kiadók. Rosenfeld, Virág-
sor 12 sz. 5502

Eladó butor va-
donatuj keményfa egész
és fél hálóberendezések.
Vár-ucca 56. 5401

Türkösön egy csűr
eladó. Érdeklődni ugyan-
ott 30 szám alatt. 5491

Urhölgyek fi-
gyelmébe. Kik per-
fekt a fehérnemű és a női
szabáshoz megtanulni
óhajtják, házhoz me-
gyek órát adni, ugy-
szintén lakáson is fo-
gadók tanulókat, a kurzus
azonnal is megkezdhető,
jelentkezni lehet minden
délután. Gőzfürdő-ucca 3
sz. Szabóné, női szabász
mester. 5492

Idősebb nevelőnő
nyelvismeretekkel, zong-
rázásban jártas kerestetik
11 éves kisleány mellé.
Ajánlatokat „Intelligens”
jeligére Sándor-hírlap-
iroda Arad továbbít 5498

Eladnám, vagy elcse-
rélném Satu Mare köz-
pontban levő emeletes bér-
házamat magyarországon
levő hasonló házért, vagy
megfelelő földbirtokért.
Érdeklődhetni Illosvay
Endrénél Satu Mare, Str.
Stefan Cel Mare 4. 5497

Keresek sür-
gösen hasznóberbe
Erdély megyéiben vasut
mentén olyan községet,
ahol legalább 300 liter tej
velna naponta, urilakás-
sal, esetleg kisebb bir-
tokkal a hasznóber fel-
tűntetésével. Részlete s
ajánlat Brassói Lapok M-
vásárhelyi fiókja „Nyug-
díjas kapitány” jeligére
küldendő. 5499

Megvételre ke-
reszek 6 darab jól ki-
fejtett nagy pófeteg gom-
bát. Ajánlatot Cárbașiu
György, Ilia címre kérek.
5496

Középkori keresztény
kereskedő, uriember va-
gyok, mielőbb megvásárolni
szeretnék, egy olyan öz-
vegycet vagy elvált ur-
hölgyet keresek, a kinek
berendezett üzlete van vá-
ros vagy faluhelyen levelet
„Kereskedő” jeligére a
kiadóhivatalba. Teljes cí-
mü levelére válaszolok.
5494

Lányok kik kézzel
és géppel varnak felvé-
tetnek Fejes Anna üzle-
tébe, Kapu-ucca 54. 5493

Autó vezetői
tanfolyam 4 heti
kurzus kezdődik **Se-**
gesváron okt. 1-én
jelentkezők 18 évtől föl.
Berk Antal Segesvár,
Hüll-ucca 85. 5499

Diákokat felve-
szek, kitűnő ellátás és
elsőrangú koszt. Hornung
Hermine, Brașov, Strada
Orfaniilor 10. 5500

Németül be-
szelő gyermek gond-
zónót keresek Marosvá-
sárhelyre kettő éves kis-
lányomhoz. Cím: Brassói
Lapok vásárhelyi fiókja-
hoz. 5476

Keresek megvé-
telre kézalatt egy női
szörme bundát.
Cím 5477 szám alatt a
kiadóban.

Keresek 25 ezer
Lei kölcsönt biztosíték
mellett. Cím 5484 szám
alatt a kiadóba.

Kétüléses Wanderer autó
kitűnő állapotban eladó
Bővebbet 5479 szám alatt
a kiadóhivatalban.

Egy jókarban levő dik-
taphon eladó. Érdeklődni
lehet a Székely Közélet
szerkesztőségében Szé-
kelyudvarhely. 5478

Kiadna ka-
mafra vagy ré-
szesedésre köl-
csönt ház és
gyári üzem épít-
kezéshez. Aján-
latokat „Ház-
építkezés” jel-
igére a kiadóba
kérek. 5455

Egy nagy **üzlet-**
helyiség a belváros-
ban azonnal kiadó. Érte-
kezni lehet a Metropol-
szállodában. 5467

Fehérneműt
most kell vásárolnia,
Wlaat & Wlaat cégnél,
ahol a régi mintákat ol-
csón kiárusítják. 5172

Személyautó
eladó. Brassó Fekete-ucca
44. sz. Jancsó. 5221

Eladó 2 drb. Ford
személyautó, üzemképes
állapotban. Baranyi Sán-
dor Brașov, Arvaház-u. 15
5365

Építkezési te-
lek a Gyár-úton eladó.
Cím 5472 szám alatt a
kiadóba.

Eladó egy nagy
sparherd a Metro-
pol-szállodában. 5458

Fiatal sofför európai
gyártmányu kocsinál ál-
lást keres. Cím: Morár
László, Déj, Strada Joan
Cranga 55. 5466

Önállóan dolgozni tudó
szűcssegéd felvétetik ál-
landó munkára. Farkas
Sándor szűcs, Timișoara,
IV. kr. Str. General Pockt.
(Fröbl) 27. Csermákudvar.
5442

Malom, két pár
francia kövű, benzinmotor
hajtásu, jó forgalmu vi-
dékkel, jelenleg is üzem-
ben van, bérbeadó. Érte-
kezni: Dr. Váró és Dr. Kál-
mán ügyvédeknel Odor-
heiu (Székelyudvarhely.)

TÜZIFA hasábos és felvágott
KOKS DARABOS
SZÉNA **KAPHATÓ**

Tontsch-féle raktár

Weiss Mihály-ucca 29

2054

Telefon 286-os